

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obdo/34/2016
Identifikačné číslo spisu:	8113208766
Dátum vydania rozhodnutia:	30.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:8113208766.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: BASKET NITRA s. r. o., so sídlom Rybárska 31, Nitra, IČO: 35 948 426, zastúpeného Advokátskou kanceláriou STOKLASA & STOKLASOVÁ s. r. o., so sídlom Farská 25, Nitra, IČO: 36 586 282, proti žalovanému: BEMACO, spol. s r. o., so sídlom Železničiarska 21/A, Prešov, IČO: 36 479 594, zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Tomkom, so sídlom Floriánova 2, Prešov, o zaplatenie 163 999,32 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 32Cb/61/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 10. septembra 2015 č. k. 26Cob/21/2015-374, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 10. septembra 2015 č. k. 26Cob/21/2015-374 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Nitra rozsudkom z 30. 10. 2014 č. k. 32Cb/61/2013-325 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 120 799,32 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,50 % ročne zo sumy 60 000 eur od 18. 10. 2011 do zaplatenia a úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 60 000 eur od 10. 01. 2012 do zaplatenia. Vo zvyšku žalobu zamietol a uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 3 668,68 eur.

Nárok uplatnený žalobcom súd prvého stupňa vymedzil na tri relatívne samostatné, aj keď súvisiace celky: 1. je nárok, ktorý vyplýva zo zmluvných dojednaní podľa zmluvy, 2. nárokom je nárok spočívajúci v škode, ktorá bola spôsobená žalobcovi tým, že musel vynaložiť náklady na odvracaní hroziacej škody a 3. nárokom je nárok na náhradu škody, ktorý spočíva v ušlom zisku.

Medzi účastníkmi konania bol zmluvou o reklame založený obchodný záväzkový vzťah podľa § 269 Obchodného zákonníka. Predmetom zmluvy bol záväzok žalobcu propagovať žalovaného v rámci súťaže mužov v basketbale. Žalovaný sa za to zaviazal uhradiť plnenie v celkovej dohodnutej sume 540 000 eur vrátane DPH s tým, že bude poskytnuté celkovo v deviatich splátkach - platbách po 60 000 eur vrátane DPH v troch splátkach pre každé hracie obdobie 2011/2012, 2012/2013 a 2013/2014. Uvedené splátkové plnenie korešponduje s jednotlivými sezónami, pričom jednotlivé splátky mali byť splatené

koncom júna, septembra a decembra tej ktorej sezóny. V konaní bolo nesporné, že žalovaný bol generálnym sponzorom žalobcu a že prvá splátka vo výške 60 000 eur podľa zmluvy splatná do 30. 06. 2011 bola žalovaným zaplatená.

Súd prvého stupňa mal preukázané, že po podpísaní zmluvy o reklame žalobca pôsobil v mužskej basketbalovej lige a v mediálnom názve klubu používal názov „BEMACO“. Žalobca poskytol žalovanému 3 kusy permanentných vstupeniek na basketbalové zápasy. Povinnosťou žalobcu bolo zmluvne „stripiť“ vyberanie osoby viceprezidenta športového klubu, pričom vzhľadom na skutočnosť, že svedok C. je priateľ a pozná sa s konateľom žalovaného, jeho svedeckú výpoveď, v časti ktorej hovoril o tom, že konateľ žalovaného navrhol do tejto funkcie p. Z., súd vyhodnotil ako hodnovernú a mal za to, že v tejto časti prišlo k naplneniu zmluvy, pričom návrhy žalovaného na viceprezidenta klubu neboli žalovaným v konaní preukázané.

Naopak prvostupňový súd nemal v konaní za preukázané tvrdenia žalovaného, že zo zmluvy o reklame zo dňa 21. 06. 2011 mali vyplývať aj povinnosti týkajúce sa zabezpečenia iných sprostredkovateľských obchodov, ktoré sa mali týkať stavebnej činnosti alebo odevov pre firmy a organizácie v rámci Nitrianskeho samosprávneho kraja. Súd prvého stupňa mal za to, že ak by aj osoby oprávnené konať za žalobcu sľubovali žalovanému pred podpísaním zmluvy sprostredkovanie iných obchodov, ktoré nesúviseli so sponzoringom žalovaného žalobcovi, žalovaný musel vedieť, že podpísaním zmluvy alebo akýmkoľvek rokováním pred uzatvorením zmluvy nemôže byť na povinnosť sprostredkovať obchody pre žalovaného zaviazaný žalobca sám a priamo.

List žalovaného zo dňa 01. 02. 2012 adresovaný žalobcovi, ktorého súčasťou bolo aj vrátenie faktúry č. 1102011 zo dňa 03. 10. 2011, mal mať za následok odstúpenie od zmluvy o reklame, pričom uvádzal všeobecne vymedzený dôvod odstúpenia, ktorým malo byť neplnenie povinností zo strany žalobcu v celom rozsahu. Až v priebehu súdneho konania vo vyjadrení zo dňa 12. 05. 2014 žalovaný uviedol, že mu nebolo umožnené vybrať a menovať osobu viceprezidenta športového klubu a že mu žalobca nedodal dohodnutý počet VIP vstupeniek na domáce zápasy, nakoľko z dohodnutého počtu žalobca nedodal 2 vstupenky.

Súd prvého stupňa dospel k záveru, že tento list nezaložil konanie, ktorým by žalovaný od zmluvy o reklame účinne odstúpil. V liste vymedzený dôvod nemohol byť žalobcom braný ani len ako výzva s poskytnutím primeranej lehoty na odstránenie zmluvných povinností, ktoré mal žalobca porušovať, pretože nebolo bez pochybností ani jasné, aké povinnosti plniť mal a podľa názoru žalovaného ich neplnil. Bez ohľadu na to, či žalobca zmluvné povinnosti podstatným spôsobom porušil, žalovaný neodstúpil od zmluvy bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o tomto porušení dozvedel. Ak žalovaný uviedol, že niekedy v septembri 2011 urgoval a kontaktoval p. Z. na menovanie viceprezidenta, už v tomto čase mal mať žalovaný vedomosť o porušovaní zmluvy žalobcom podstatným spôsobom, preto adresovanie listu s odstúpením od zmluvy dňa 01. 02. 2012 nemôže byť považované za bezodkladné odstúpenie od zmluvy. Vedomosť o tvrdenom dôvode pre odstúpenie dokresľoval aj faktický stav nezaplatenia druhej faktúry so splatnosťou 30. 09. 2011 podľa zmluvy o reklame.

Žalobca listom zo dňa 30. 05. 2012 adresovaným žalovanému oznámil, že z dôvodu neplnenia zmluvných povinností žalovaným (nezaplatenie faktúry č. 1102011 zo dňa 03. 10. 2011 a č. 1012012 zo dňa 02. 01. 2012) odopiera plniť zmluvu, pričom stanovil primeranú lehotu na dodatočné zabezpečenie plnenia do 30. 06. 2012. Listom zo dňa 07. 08. 2012 žalobca účinným spôsobom odstúpil od zmluvy o reklame v dôsledku nesplnenia povinností žalovaným zaplatiť splatné splátky sponzorských plnení (2. a 3. splátka) podľa zmluvy o reklame ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej žalobcom. V dôsledku odstúpenia od zmluvy zanikli všetky práva a povinnosti strán zo zmluvy s účinkami ex nunc.

Nárok žalobcu na zaplatenie sumy 120 000 eur s príslušenstvom súd prvého stupňa právne posúdil podľa ustanovení § 344, § 345 ods. 1 a 2, § 346 ods. 1, § 348 ods. 1 a 2, § 349 ods. 1 a § 351 ods. 1 Obchodného zákonníka.

Prvostupňový súd dospel k záveru, že nárok žalobcu na zaplatenie splnenia spočívajúceho v dvoch splátkach, ktoré pokrývali zo zhodnej vôle účastníkov sezónu 2011/2012 vo výške spolu 120 000 eur podľa článku III. zmluvy o reklame, je daný. Žalovaný pritom v konaní nepreukázal, že si túto svoju povinnosť splnil. Súd priznal žalobcovi aj zákonné úroky z omeškania začínajúce plynúť odo dňa nasledujúceho po splatnosti faktúr č. 1102011 a č. 1012012 do zaplatenia.

K druhému nároku žalobcu spočívajúcemu v tvrdenej škode vo výške 799,32 eur, ktorá mala vzniknúť v dôsledku nákladov na preventívne odstraňovanie hrozby vzniku škody v dôsledku porušenia zmluvných povinností zo strany žalovaného, súd prvého stupňa uviedol, že išlo o úspešné odvrátenie škody za hracie obdobie 2011/2012 a nárok žalobcu vyhodnotil ako dôvodný. Tento nárok právne posúdil prvostupňový súd ustanoveniami § 415 a § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 373, § 379, § 380 a § 384 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka.

Vzhľadom na hroziacu škodu, ktorá v dôsledku neplnenia povinnosti zo strany žalovaného neplatením splátok sponzorského hrozila, v podobe nemožnosti platiť svoje záväzky voči realizačnému tímu, platenia trov konania v prípadných súdnych sporoch, v hrozbe odhlásenia tímu z ligy a z toho vyplývajúcich sankciách, žalobca primeraným spôsobom hrozbu škody odvracal. Od tretích osôb žalobca zabezpečil pôžičky, ktoré musel s primeraným úrokom 8 % vrátiť. Suma 799,32 eur predstavuje súčet 8%-ných úrokov presne vypočítaných z požičanej sumy a dĺžky obdobia pôžičky. V tejto sume je nutné vidieť náklady, ktoré je možné považovať za škodu podľa § 380 Obchodného zákonníka, ktorú je povinný nahradiť žalovaný, pretože v dôsledku jeho protiprávneho úkonu (neplnenie zmluvnej povinnosti) došlo k vzniku škody (799,32 eur), ktorá neprevyšovala výšku hroziacej škody, čo vyplýva už len z hrozby nutnosti odhlásenia klubu, alebo súdnych trov v prípade možných hroziacich žalôb zo strany realizačného tímu a tiež ostatných sponzorov, pričom táto škoda vznikla v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti žalovaného plniť dohodnuté splátky sponzorského za obdobie sezóny 2011/2012.

V časti ušlého zisku vo výške 43 200 eur súd prvého stupňa žalobu ako nedôvodnú zamietol s odôvodnením, že účinným odstúpením žalobcu od zmluvy zanikli všetky povinnosti zmluvných strán, ktoré nemuseli byť do času odstúpenia zmluvnými stranami plnené. Uplatnený bol ušlý zisk v dôsledku spôsobenej škody tvrdenej porušovanej povinnosti žalovaným za sezóny 2012/2013 a 2013/2014 po odstúpení zmluvy o reklame. Po dni 08. 08. 2012, po ktorom žalobca uplatnil svojím výpočtom vyššie uvedený rozdiel za splátky 5. až 9. zmluvy o reklame a splatných splátok novej zmluvy s Edymaxom, už žalovaný nemal povinnosť platiť, preto túto povinnosť nemohol porušiť. Z predpokladov zodpovednosti za škodu teda chýba protiprávny úkon v podobe porušenia zmluvnej povinnosti žalovaného a taktiež neexistencia príčinnej súvislosti.

O náhrade trov konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Nitre rozsudkom z 10. 09. 2015 č. k. 26Cob/21/2015-374 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti zmenil tak, že žalobu zamietol (§ 220 O. s. p.) a uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 8 996,15 eur. V odôvodnení uviedol, že je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvého stupňa. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvého stupňa na zistený skutkový stav použil správne ustanovenia právneho predpisu, avšak tieto nesprávne interpretoval, resp. aplikoval.

Odvolací súd sa stotožnil s argumentáciou súdu prvého stupňa, v zmysle ktorej vyhodnotil odstúpenie od zmluvy o reklame zo strany žalovaného ako neúčinné pre nesplnenie dôvodov vyplývajúcich z ustanovenia § 344 a nasl. Obchodného zákonníka. Súd prvého stupňa správne konštatoval, že od zmluvy platne odstúpil žalobca, a to ku dňu 08. 08. 2012, kedy bol prejav vôle žalobcu odstúpiť od zmluvy doručený žalovanému. Napriek tomuto konštatovaniu a aplikácii § 351 ods. 1 Obchodného zákonníka súd nesprávne priznal žalobcovi právo na zaplatenie sumy 120 000 eur (za 2. a 3. splátku podľa čl. III zmluvy o reklame) ako zmluvnú povinnosť žalovaného do doby, pokiaľ žalobca od zmluvy neodstúpil. Odstúpením od zmluvy dochádza k zániku zmluvy s účinkami „ex nunc“, teda dochádza aj k zániku dosiaľ nesplnených povinností vyplývajúcich zo zmluvy, to znamená, že právny dôvod na plnenie

dodatočne odpadol. K takému záveru vedie aj ods. 2 § 351 Obchodného zákonníka, ktoré ukladá stranám povinnosť vrátiť si už poskytnuté plnenia, teda nielen, že sa na základe zmluvy už plniť nemôže (okrem výnimiek uvedených v ods. 1), ale dokonca sa musia vrátiť už všetky poskytnuté plnenia.

Právny dôvod na zaplatenie dvoch splátok v celkovej výške 120 000 eur, ktoré mal žalovaný zaplatiť do doby, kým nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, v dôsledku odstúpenia odpadol. Hoci právnym posúdením uplatneného nároku súd nie je viazaný, uplatnená suma vo výške 120 000 eur bola zo strany žalobcu špecifikovaná ako plnenie v zmysle zmluvy o reklame, ktoré žalovaný neposkytol, hoci poskytnúť mal. Po odstúpení od zmluvy vznikol zmluvným stranám synalagmatický záväzok podľa § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktorý ale zo strany žalobcu v žalobe uplatnený nebol, nakoľko sa nedomáhal vrátenia už poskytnutého plnenia, keďže plnil aj žalovaný, ale poskytnutia plnenia, na ktoré už po odstúpení od zmluvy nevznikol právny nárok.

K druhému priznanému nároku na zaplatenie sumy 799,32 eur odvolací súd uviedol, že nemal z vykonaného dokazovania za preukázané, že tieto pôžičky si musel žalobca zaobstarat' v súvislosti s nezaplatením splátok v zmysle zmluvy o reklame zo strany žalovaného, keďže nebol preukázaný účel, na aký boli poskytnuté, a teda nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti žalovaného a tvrdenou vzniknutou škodou. Z vykonaného dokazovania nebolo preukázané, aká bola finančná situácia žalobcu v čase, keď získaval finančné prostriedky na základe zmlúv o pôžičkách, či bez ich získania nedisponoval finančnými prostriedkami potrebnými na prípadné odvrátenie hrozacej škody. Z uvedeného dôvodu odvolací súd zamietol žalobu aj v tejto časti. O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. V dovolaní namietal, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Odňatie možnosti konať pred súdom videl žalobca v tom, že odvolací súd nepostupoval v zmysle ustanovenia § 213 ods. 2 O. s. p. Na pojednávaní uskutočnenom dňa 10.09.2015 neoboznámil účastníkov konania so svojim odlišným právnym posúdením žalobcovho nároku a tiež v zmysle § 213 ods. 2 nevyzval účastníkov konania na vyjadrenie k tomuto inému právnemu posúdeniu. Žalobcovi tým nebola poskytnutá možnosť na vyvrátenie tohto iného právneho posúdenia, resp. na obranu pred zamýšľaným rozhodnutím odvolacieho súdu a tiež na preukázanie dôvodnosti svojho nároku voči žalovanému.

Aplikáciu ustanovenia § 213 ods. 2 O. s. p. posilňuje tá skutočnosť, že ani jeden z účastníkov, najmä však žalovaný dovtedy nepoukazovali na možnosť inak právne posudzovať nárok žalobcu. O inom právnom posúdení nároku žalobcu zo strany odvolacieho súdu sa žalobca dozvedel až z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku.

Za odňatie možnosti konať pred súdom označil žalobca aj skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a zároveň zmätočné. Vo svojom rozhodnutí odvolací súd uviedol, že žalobcom uplatnená suma 120 000 eur bola špecifikovaná ako plnenie v zmysle zmluvy o reklame a zároveň dodáva, že v dôsledku žalobcovho odstúpenia od zmluvy o reklame už žalobca nemá nárok na plnenie z titulu plnenia zmluvy o reklame, ktoré mu nebolo od žalovaného poskytnuté do času kedy nastali účinky odstúpenia zmluvy o reklame.

Iná vada podľa žalobcu spočíva v tom, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že odvolací súd dokazovanie nedopĺňal ani nevykonával dokazovanie, keď uviedol, že sa cíti byť viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvého stupňa.

Odvolací súd sa nevysporiadal s otázkou, prečo nepriznal žalobcovi nárok v sume 120 000 eur. Síce konštatoval, že žalobca nemá nárok na sumu 120 000 eur z titulu zmluvnej povinnosti, ale zároveň

neuviedol, z akého právneho titulu by mal žalobca požadovať od žalovaného uvedenú sumu, tak aby bolo dostatočne zrejmé, prečo mu jeho nárok priznaný nebol. Iba nepriamo odvolací súd naznačuje, že nárok žalobcu voči žalovanému by mal byť uplatňovaný z titulu bezdôvodného obohatenia, čo vyplýva z tvrdenia, že po odstúpení od zmluvy vznikol zmluvným stranám synalagmatický záväzok podľa § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktorý ale zo strany žalobcu v žalobe uplatnený nebol, nakoľko sa nedomáhal vrátenia už poskytnutého plnenia - keďže plnil aj žalovaný, ale poskytnutia plnenia, na ktoré už po odstúpení od zmluvy nevznikol právny nárok. Takáto argumentácia je pritom v rozpore s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej na rozdiel od právnej úpravy dôsledkov odstúpenia od zmluvy podľa Občianskeho zákonníka, kde účinným odstúpením sa zrušuje zmluva od začiatku (§ 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka) sa odstúpením od zmluvy v obchodných vzťahoch zmluva podľa § 351 ods. 1 Obchodného zákonníka zrušuje a účinky odstúpenia nastávajú až momentom odstúpenia (ex nunc). Plnenie poskytnuté pred zrušením zmluvy nie je plnením z neplatnej zmluvy, preto na usporiadanie vzájomných nárokov nemožno použiť právnu úpravu bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1MOBdoV/2/2007 z 30. 09. 2009). Z uvedeného rozhodnutia pritom vyplýva, že žalobcov nárok nemôže predstavovať nárok z titulu bezdôvodného obohatenia, pričom z napadnutého rozsudku nie je zrejmé, z akého právneho titulu si má uplatňovať svoje nároky voči žalovanému, keďže žalobca si svoje zmluvné povinnosti do odstúpenia od zmluvy splnil, no žalovaný nie.

Nesprávne právne posúdenie veci v dovolaní odôvodnil žalobca tým, že odvolací súd správne interpretoval ust. § 351 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, čiastočne správne interpretoval odstúpenie od zmluvy, pričom tieto inštitúty nesprávne aplikoval na dostatočne zistený skutkový stav. Vzhľadom k tomu, že žalobca poskytol žalovanému plnenie vo forme služby, propagácie žalovaného, nie je reálne, aby žalovaný takéto plnenie vrátil, pričom pokiaľ plnenie, ktoré bolo poskytnuté u nadobúdateľa, bolo spotrebované alebo ho nie je možné vrátiť z iných dôvodov, je potrebné postupovať analogicky podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak nie je možné vydať, čo bolo nadobudnuté, najmä preto, že plnenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada. Žalobca si pritom v konaní uplatňuje voči žalovanému práve peňažné plnenie 120 000 eur. Z uvedeného je zrejmé, že žalobca správne požaduje peňažné plnenie. Vzhľadom na zásadu „iura novit curia“ mal súd žalobcovi priznať tento nárok.

Právna interpretácia prezentovaná odvolacím súdom je v praxi neudržateľná a vnáša do obchodno-záväzkových vzťahov značnú neistotu. Neudržateľnosť spočíva v tom, že strana, ktorá si svoje zmluvné povinnosti plní, už po odstúpení od zmluvy nemá nárok na dovtedy nesplnené zmluvné povinnosti druhou stranou, pričom strana, ktorá vo vzťahu povinnosti plnila, musí druhej strane dokonca vrátiť to, čo od nej získala za splnenie svojich povinností počas trvania zmluvy.

Žalobca taktiež nesúhlasí s výkladom inštitútu odstúpenia od zmluvy v tom zmysle, že by v jeho dôsledku mali zaniknúť všetky zmluvné povinnosti, pričom nároky z porušenia týchto povinností by mali zostať zachované spolu s príslušenstvom. Žalobca je toho názoru, že je oprávnený po odstúpení od zmluvy uplatňovať v konaní svoj nárok z titulu zmluvných povinností. V opačnom prípade by neexistoval žiadny rozdiel medzi účinkami „ex nunc“ v obchodno-záväzkových vzťahoch a účinkami „ex tunc“ v občiansko-právnych vzťahoch.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že s podaným dovolaním nesúhlasí a navrhol ho ako nedôvodné odmietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania. Odvolací súd podľa žalovaného rozhodol v súlade so zákonom, ak zmenil nesprávny rozsudok prvostupňového súdu a žalobu zamietol. Námetka žalobcu o nesprávnom postupe odvolacieho súdu v zmysle § 213 ods. 2 O. s. p. je nesprávna, pričom poukázal na rozsudok Krajského súdu v Brne z 27. 03. 1998 sp. zn. 17Co/331/2006.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O. s. p.).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno - v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne stanovených - napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie z akýchkoľvek hľadísk (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012). Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti, ktorá spolu s interpretačnou praxou odvolacieho súdu (tiež ústavného súdu i Európskeho súdu pre ľudské práva) sleduje zachovanie jedného zo základných princípov právneho štátu - princípu právnej istoty.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane odvolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p.

Žalobca napadol dovolaním rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa, preto je jeho dovolanie procesne prípustné v zmysle § 238 ods. 1 O. s. p.

Najvyšší súd so zreteľom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O. s. p.) najprv skúmal, či došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 ods. 1 O. s. p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 O. s. p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovodateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/, b/, c/, d/, e/ a g/ O. s. p. netvrdil a

existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihladením na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mali dopustiť súdy, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.).

Odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné rozumiť taký postup súdu, ktorým účastníkovi konania odníma tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. Konaním súdu sa rozumie predovšetkým jeho procesný postup. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Súdna ochrana sa poskytuje v materiálnom ponímaní, čo tiež znamená, že nie každé procesné pochybenie súdu, alebo jeho nesprávny procesný postup, ktorým dochádza k odopretiu procesného práva účastníkovi konania, je považovaný za súčasť základného práva na súdnu ochranu. Súdna ochrana nie je poskytovaná formálne. Dôležitými hľadiskami sú tie, ktoré vo svetle prípadu dávajú jednoznačnú odpoveď na otázku, či procesný úkon z uplatnenia ktorého bol účastník vylúčený, mal podstatný vplyv na ďalšie konanie.

Základnou dovolacou námietkou žalobcu je tvrdenie, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je prekvapivé, nakoľko nepostupoval v súlade s ustanovením § 213 ods. 2 O. s. p.

O nečakané (prekvapivé) rozhodnutie odvolacieho súdu ide vtedy, ak sa odvolací súd v rozhodujúcich okolnostiach odklonil od rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Zabrániť vydávaniu „nepredvídateľných“ rozhodnutí má ustanovenie § 213 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého má odvolací súd postupovať vtedy, keď dospeje k záveru, že sa na vec podľa jeho názoru vzťahuje také ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní zo strany súdu prvého stupňa nebolo použité, je však pre rozhodnutie vo veci určujúce. Aplikácia § 213 ods. 2 O. s. p. sa týka výlučne hmotnoprávneho posúdenia uplatneného nároku. Uvedené znamená, že uplatnený nárok treba posúdiť podľa úplne iného právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvého stupňa, alebo síce podľa toho istého právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvého stupňa, ale podľa iného ustanovenia (iného paragrafu alebo iného jeho odseku).

Vo vzťahu k prekvapivým rozhodnutiam existuje ustálená judikatúra najvyššieho súdu a ústavného súdu. Pokiaľ odvolací súd nevyzval účastníka konania v zmysle § 213 ods. 2 O. s. p. v znení účinnom od 15. 10. 2008, aby sa vyjadril k možnému použitiu toho ustanovenia právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je podľa názoru odvolacieho súdu pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce, odňal účastníkovi konania možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. (R 33/2011, obdobne aj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/76/2014, sp. zn. 4Cdo/299/2014, nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 541/2011).

Tým, že odvolací súd svoje rozhodnutie „nečakane“ založil na iných právnych záveroch než súd prvého stupňa bez toho, aby primerane použil postup podľa ust. § 213 ods. 2 O. s. p., odňal žalobcovi možnosť namietať správnosť právneho názoru zaujatého v tomto rozhodnutí na inštančne vyššom súde. V prejednávanej veci sa žalobca až z rozhodnutia odvolacieho súdu dozvedel, že odvolací súd vyvodil svoj iný právny záver než súd prvého stupňa z okolností, ktoré súdom prvého stupňa neboli spochybňované. Z dôvodu, že odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa z iného právneho dôvodu a vo svojom rozhodnutí vychádzal zo skutočností, ktorými sa súd prvého stupňa nezaoberal, a tým účastníkovi konania neumožnil sa vyjadriť, svojím postupom zaťažil konanie procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. a odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom (viď napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/352/2014).

Podľa dovolateľa má byť týmto „novým“ ustanovením ustanovenie § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka.

Najvyšší súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je prekvapivé. Odvolací súd aplikoval na svoje rozhodnutie v časti nároku žalobcu na zaplatenie 120 000 eur s príslušenstvom ustanovenie § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka, pričom z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že toto zákonné ustanovenie bolo pre odvolací súd rozhodujúce. V prvostupňovom konaní nebolo uvedené ustanovenie použité a ani účastníci konania naň v priebehu konania (vrátane odvolacieho) nepoukazovali.

Tým, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie v časti zamietnutia žaloby a zaplatenie 120 000 eur s príslušenstvom „nečakane“ na inom zákonnom ustanovení než súd prvého stupňa bez toho, aby primerane použil postup podľa ust. § 213 ods. 2 O. s. p., odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

Toto pochybenie odvolacieho súdu je o to výraznejšie, že v rámci odvolacieho konania nariadil pojednávanie, avšak nepostupoval v súlade s ustanoveniami § 118 ods. 2 a ods. 4 O. s. p. v spojení s § 211 ods. 2, § 215 a § 216 ods. 1 O. s. p.

Pri nariadení pojednávania na odvolacom súde sa postupuje primerane podľa ustanovení upravujúcich konanie na súde prvého stupňa.

V zmysle ustanovenia § 118 ods. 2 O. s. p. predseda senátu alebo samosudca podľa doterajších výsledkov konania uvedie, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné a ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané a ktoré dôkazy súd nevykoná, aj keď ich účastníci navrhli.

Postup v zmysle ustanovenia § 118 ods. 2 O. s. p. predstavuje dôsledné uplatňovanie zásady hospodárnosti konania. Súd svoju právnu argumentáciu stručne zhodnotí. Účastníci konania tak majú možnosť reagovať na právny názor súdu tak, že sa pokúsia tento predbežný právny názor súdu vyvrátiť alebo naopak svojimi tvrdeniami podporiť. Účelom tohto ustanovenia je aj to, že má zabrániť tzv. prekvapivým súdnym rozhodnutiam, keď účastníci majú pocit, že rozhodnutie vo veci samej a jeho právne odôvodnenie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní.

V nedodržaní postupu podľa § 118 ods. 2 O. s. p., ku ktorému došlo vo veci, treba vidieť procesnú nesprávnosť, ktorá so zreteľom na individuálne okolnosti preskúmvanej veci (II. ÚS 261/06) viedla k zmareniu účelu sledovaného týmto zákonným ustanovením a neprispela k predvídateľnosti postupu a rozhodnutia súdu (obdobne aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 MCdo/18/2010).

Zároveň podľa § 118 ods. 4 O. s. p. je súd (aj odvolací) povinný pred skončením pojednávania vyzvať účastníkov konania, aby zhrnuli svoje návrhy, vyjadrili sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci.

Ak odvolací súd na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie a už pred nariadením pojednávania nevytvoril účastníkom konania priestor v zmysle § 213 ods. 2 O. s. p., je povinnosťou odvolacieho súdu pred vyhlásením rozhodnutia vo veci samej oboznámiť účastníkov konania s jeho právnym posúdením veci a následne je povinný umožniť účastníkom konania vyjadriť sa k právnemu posúdeniu veci odvolacím súdom. Pokiaľ odvolací súd takto nepostupuje, znemožňuje tým účastníkom realizáciu tých procesných práv, ktoré im zákon priznáva a zakladá to dovolací dôvod v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

Obsah zápisnice o pojednávaní na odvolacom súde (č. l. 362 spisu) nedáva podklad pre záver, že odvolací súd dôsledne postupoval podľa ustanovení § 118 ods. 2 a ods. 4 O. s. p. Súd mal pritom povinnosť oboznámiť účastníkov konania na pojednávaní s predbežným zhrnutím sporných a nesporných skutkových okolností a tiež s predbežným právnym názorom súdu na rozhodovanú vec a zároveň umožniť účastníkom konania vyjadriť sa k právnej stránke veci. Zo zápisnice o pojednávaní na odvolacom súde síce vyplýva, že účastníci konania mali možnosť vyjadriť sa k rozhodovanej veci, avšak

nevyplýva, že by odvolací súd oboznámil účastníkov konania s právnym posúdením veci a vytvoril účastníkom možnosť zaujať stanovisko k právnemu posúdeniu zo strany súdu. Tento postup má za následok, že dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je nečakané a prekvapivé.

Z obsahu dovolania žalobcu vyplýva, že namietal aj nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu a tým jeho nepreskúmateľnosť. Judikatúra najvyššieho súdu považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za tzv. inú vadu konania (viď R 111/1998 a R 2/2016).

Náležitosti rozhodnutia sú uvedené v § 157 ods. 2 O. s. p., pričom súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený, nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na nim prijaté závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Rozsudok súdu je nepreskúmateľný, ak náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O. s. p. neobsahuje.

Z odôvodnenia rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej (III. ÚS 36/2010). Nevyžaduje sa, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva Ruiz Torria C. Španielsko z 09. 12. 1994, Hiro Balany c. Španielsko z 09. 12. 1994).

Ústavný súd vo svojej judikatúre (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/2004) vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (čl. 6 ods. 1 Dohovoru) je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam.

Pri zmene rozhodnutia podľa § 220 O. s. p. odvolací súd nahrádza svojim rozhodnutím rozhodnutie súdu prvého stupňa. Jeho zmeňujúce rozhodnutie musí preto obsahovať úplné a výstižné odôvodnenie. I odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený, nielen poukázaním na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal.

Dovolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu tieto požiadavky § 157 ods. 2 O. s. p. nespĺňa. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejmé, prečo žalobu žalobcu zamietol. Odôvodneniu rozhodnutia odvolacieho súdu chýba právna argumentácia, chýba logické vysvetlenie skutkových zistení, vyhodnotenie všetkých dôkazov jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti.

Záver odvolacieho súdu, podľa ktorého právnym posúdením uplatneného nároku nie je súd viazaný, s tým že žalobca sa nedomáhal vrátenia už poskytnutého plnenia, keďže plnil aj žalovaný, ale poskytnutia plnenia, na ktoré už po odstúpení od zmluvy nevznikol právny nárok, je nepreskúmateľný a odporujúci jeho ďalšiemu záveru, že po odstúpení od zmluvy vznikol zmluvným stranám synalagmatický záväzok, teda vznikol aj záväzok žalovaného.

Odvolací súd vo svojom rozhodnutí na jednej strane uviedol, že právne posúdenie nároku je vecou súdu a nie je viazaný tým, ako vec právne kvalifikuje účastník konania, avšak následne uviedol, že sa nedomáhal plnenia, na ktoré mal podľa názoru odvolacieho súdu nárok.

Zároveň tvrdenie, že sa žalobca nedomáhal zaplatenia sumy 120 000 eur, nemá oporu v obsahu spisu. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca žalovanému poskytol plnenie na základe zmluvy o reklame (propagoval žalovaného) a domáha sa peňažného plnenia, ktoré zodpovedá plneniu žalobcu za trvania zmluvného vzťahu. Konštatovanie odvolacieho súdu, že plnil aj žalovaný, je nepresvedčivé. Nie je zrejmé, či plnenie žalovaného je ekvivalentné plneniu žalobcu. Ak odvolací súd uviedol, že zmluvným stranám vznikol synalagmatický záväzok, vôbec nezdôvodnil, či je možné vrátiť plnenie prijaté žalovaným, či neprichádza do úvahy jedine poskytnutie peňažnej náhrady. Zo záverov odvolacieho súdu pritom nie je zrejmé, z akých dôvodov zamietol celý žalobcom uplatnený nárok, prečo bola žaloba skutkovo a právne nedôvodná. Záver, že žalobca nemá nárok na žiadne plnenie, teda ani na plnenie počas platnosti zmluvy do účinného odstúpenia od zmluvy a zániku zmluvy, odvolací súd žiadnym spôsobom neodôvodnil a dostatočne neodôvodnil, prečo žalobca nemá nárok na plnenie voči žalovanému po odstúpení od zmluvy.

Najvyšší súd preto dospel k záveru, že žalobca opodstatnene namieta, že napadnutý rozsudok je v dôsledku nedostatočného odôvodnenia nepreskúmateľný.

Pokiaľ ide o tzv. „iné“ procesné vady konania, v súlade s ustanovením § 242 ods. 1 O. s. p., je dovolací súd na ne povinný prihliadať v prípade procesne prípustného dovolania, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie, a to aj v prípade, ak ich dovolateľ v dovolaní nenamietal.

Za inú vadu konania, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, sa považuje preskúmanie odvolania vo väčšom rozsahu. Pre odvolací súd platí, že je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.). Cieľom odvolacieho konania je preskúmanie rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania. Preskúmacie oprávnenie odvolacieho súdu je vymedzené rozsahom, ktorým sa dovolateľ domáha preskúmania rozhodnutia. Týmto rozsahom je odvolací súd viazaný, čo znamená, že nemôže preskúmať rozhodnutie súdu prvého stupňa ani v menšom, ale ani vo väčšom rozsahu, ako je uvedené v odvolaní.

Podľa § 205 ods. 2 O. s. p., odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že: a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Tieto dôvody sú v zákone vymedzené taxatívne.

Žalovaný v odvolaní neuviedol konkrétne odvolacie dôvody, pre ktoré napadol opravným prostriedkom rozsudok súdu prvého stupňa. Odvolací súd tieto dôvody mohol zistiť len z obsahu odvolania.

Vo svojom odvolaní žalovaný uviedol, že súd nezistil správne skutkový stav, riadne nevykonával dokazovanie. Ďalej v odvolaní vytýkal súdu prvého stupňa gramatické chyby a namieta, že v konaní rozhodoval zaujatý sudca. Zároveň žalovaný uviedol, že „aj keď žalobca nepreukázal spôsobenú škodu, tak mu ju súd priznal. Žalobca deklaruje, že sa dožaduje náhrady škody, v skutočnosti za škodu považuje nezaplatené, ňou vystavené faktúry. Škodu žalobca odôvodnil z výšky nezaplatených faktúr, bez toho, aby ju riadne vyčíslil a zdôvodnil. Vykonaným dokazovaním žalobca nijako nepreukázal, že mu vznikla škoda vo výške vystavených faktúr. Nestačí tvrdiť, že škoda bola spôsobená nezaplatením faktúr, ale je potrebné to aj preukázať. Nebolo nijakým argumentom preukázané v akej miere odstúpením od zmluvy spôsobil škodu klubu. Ani samotná škoda nebola dostatočne pomenovaná, nebola určená, z čoho táto škoda pozostáva, nebola preukázaná jej výška. Len stále je prezentované, že to bolo vo výške 120.000,- eur, teda vo výške faktúr, ktoré zaslal žalobca na základe zmluvy. Pre preukázanie škody to nestačí. Preto je výrok súdu o povinnosti zaplatiť za škodu nesprávny, nedôvodný. Príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a škodou videl súd v odstúpení od zmluvy. No mal súd preukázané, či škoda vo

výške 120.000,- eur bola spôsobená len pričinením žalovaného? Ani to súd nepovažoval za potrebné skúmať.“

Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nie je zrejmé, v akom rozsahu preskúmaval napadnuté rozhodnutie (ktorými odvolacími dôvodmi sa zaoberal), ktoré žalovaným uvádzané a tvrdené odvolacie dôvody nemal preukázané a naopak, ktoré z obsahu odvolania vymedzené odvolacie dôvody mal za preukázané (§ 205 ods. 2 O. s. p.).

Súd prvého stupňa pritom sumu 120 000 eur nepriznal žalobcovi titulom náhrady škody, ako to uvádzal žalovaný, ale ako nárok vyplývajúci zo zmluvy o reklame ako zmluvné plnenie.

Odvolací súd bol oprávnený preskúmať rozsudok súdu prvého stupňa len z dôvodov vymedzených v odvolaní žalovaného. Odvolací súd však vo svojom rozhodnutí posudzoval samotný nárok žalobcu z iných dôvodov, než namietal v odvolaní žalovaný. Tento postup odvolací súd ani žiadnym spôsobom neodôvodnil, pritom nešlo o vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom odvolania (§ 212 ods. 2 O. s. p.) a z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva, že by išlo o vadu konania pred súdom prvého stupňa, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 3 O. s. p.). Tým, že odvolací súd nevymedzil odvolacie dôvody, ktoré boli pre zmenu rozhodnutia relevantné, nie je možné odvolacím súdom urobiť záver, či odvolací súd preskúmaval rozhodnutie súdu prvého stupňa v rozsahu ako bolo uvedené v odvolaní.

Najvyšší súd preskúmaním dovolaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že konanie o nároku žalobcu na zaplatenie sumy 799,32 eur je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

Pre odvolací súd platí, že je v zásade viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania (§ 213 ods. 1 O. s. p.). Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, je odvolací súd povinný podľa § 213 ods. 3 O. s. p. zopakovať v potrebnom rozsahu dokazovanie, ktoré už vykonal súd v rámci konania na prvom stupni. Podľa ustanovenia § 213 ods. 4 O. s. p. odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých účastníkom konania, ak ich nevykonala súd prvého stupňa, hoci mu ich účastník navrhol, alebo za podmienok ustanovených v § 205a .

Podľa § 220 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219 O. s. p.), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 O. s. p.).

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že podmienkou, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, je, aby toto rozhodnutie považoval odvolací súd za nesprávne, napriek tomu, že súd prvého stupňa podľa názoru odvolacieho súdu správne zistil skutkový stav veci. Aby odvolací mohol dospieť k takému záveru, odôvodňujúcemu zmenu napadnutého rozhodnutia, musí sa zaoberať skutkovými zisteniami, ku ktorým dospel súd prvého stupňa a až v prípade, ak zistí, že tomuto skutkovému zisteniu nemožno nič vyčítať, posúdi, či na správne zistený skutkový stav súd prvého stupňa správne aplikoval právnu normu (či vec správne posúdil po právnej stránke). K zmene odvolaním napadnutého rozhodnutia môže dôjsť aj vtedy, ak súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, podmienkou zmeny rozhodnutia však v takom prípade je, že odvolací súd sám doplní dokazovanie, na základe ktorého dospeje k úplnému skutkovému stavu, tvoriacemu podklad pre rozhodnutie v danej veci.

Za inú vadu konania sa považuje tiež porušenie ustanovení o dokazovaní, porušenie ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov a tiež porušenie ustanovenia § 213 ods. 3 O. s. p., to znamená, že ak odvolací súd vychádzal z iného skutkového základu ako súd prvého stupňa bez toho, aby zopakoval dôkazy, na ktorých založil svoje zistenie súd prvého stupňa, prípadne bez toho, aby dokazovanie doplnil.

Odvolací súd síce vo svojom rozsudku konštatoval, že je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil

súd prvého stupňa, avšak v konečnom dôsledku sa od skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa odklonil.

Zo zisteného skutkového stavu ustáleného na základe vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa a z jeho rozhodnutia vyplýva, že žalovaný si neplnil svoje zmluvné povinnosti, v dôsledku čoho žalobca uzatvoril zmluvy o pôžičke na zabezpečenie chodu basketbalového klubu. Suma 799,32 eur predstavuje uhradený úrok na základe zmlúv o pôžičke.

Odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že nemal z vykonaného dokazovania preukázané, že tieto pôžičky si musel žalobca zaobstarať v súvislosti s nezaplatením splátok v zmysle zmluvy o reklame zo strany žalovaného, keďže nebol preukázaný účel, na aký boli poskytnuté. Zároveň z vykonaného dokazovania nebolo preukázané, aká bola finančná situácia žalobcu v čase, keď získaval finančné prostriedky na základe zmlúv o pôžičkách.

Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd sa v tejto časti nestotožnil so skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvého stupňa.

Odvolací súd následne skonštatoval, že z vykonaného dokazovania nemal preukázaný nárok žalobcu, avšak nie je zrejmé, či ide o dokazovanie uskutočnené súdom prvého stupňa, alebo odvolacím súdom. Z obsahu zápisnice o pojednávaní zo dňa 10. 09. 2015 vyplýva, že odvolací súd sa obmedzil iba na vykonanie dokazovania listinnými dôkazmi, pričom súd prvého stupňa okrem vykonania listinných dôkazov na pojednávaní dňa 10. 07. 2014 vypočul konateľa žalobcu A. S. a svedka Ing. K. Z.. Na pojednávaní dňa 30. 10. 2014 vypočul súd prvého stupňa konateľa žalovaného Ing. F. E. a svedka Ing. Z. C.. Zo zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom tiež nevyplýva, že by odvolací súd vykonal dokazovanie v súlade s ustanoveniami § 122 až § 131 O. s. p. a odvolací súd umožnil účastníkom konania vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

Bez riadneho vykonania dôkazov (listinných dôkazov, výsluchom účastníkov konania, výsluchom svedkov) nie je možné vyhodnotiť konkrétne dôkazy jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti, robiť skutkové závery a vo veci rozhodnúť. Tým bolo porušené právo účastníkov konania na spravodlivý proces.

Keďže boli zistené procesné vady konania dovolací súd sa nemohol zaoberať právnym posúdením veci (dovolací dôvod podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Vzhľadom na to, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k vadám uvedeným s ustanovení § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ako i k iným vadám majúcich za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/), dovolací súd žalobcom napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 243b ods. 1 O. s. p.) a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.